

Väljaandjad:

Tõrva linnavalitsus, Helme vallavalitsus, Põdrala vallavalitsus, Hummuli vallavalitsus

Kujundus: loovbüroo Kuldne Lammas**Trükk:** AS Kroonpress;**Otsepost:** OÜ Joon; Tiraaž: 3000**Toimetus:** Egon Ilisson, kuldne@kuldne.com, 53 736 992

NOVEMBER

11/2016

HELME

KIHJELKONNALEHT

ARVAMUS**Andrus Lepikov:** Uued stressist ja valimiste ootusest**LK2****UUDIS****Uued töötajad Tõrvas****LK3****FOOKUS****Vapraste meedikute mured ja röömud****LK6-7****KULTUUR****Naiskodu-kaitsjad tähistasid sünnipäeva****LK9****PERSOON****Margo Metsoja seitse ametit****LK12****Egon Ilisson**

Ühinemistoetusest valmib Tõrva ujulakompleks

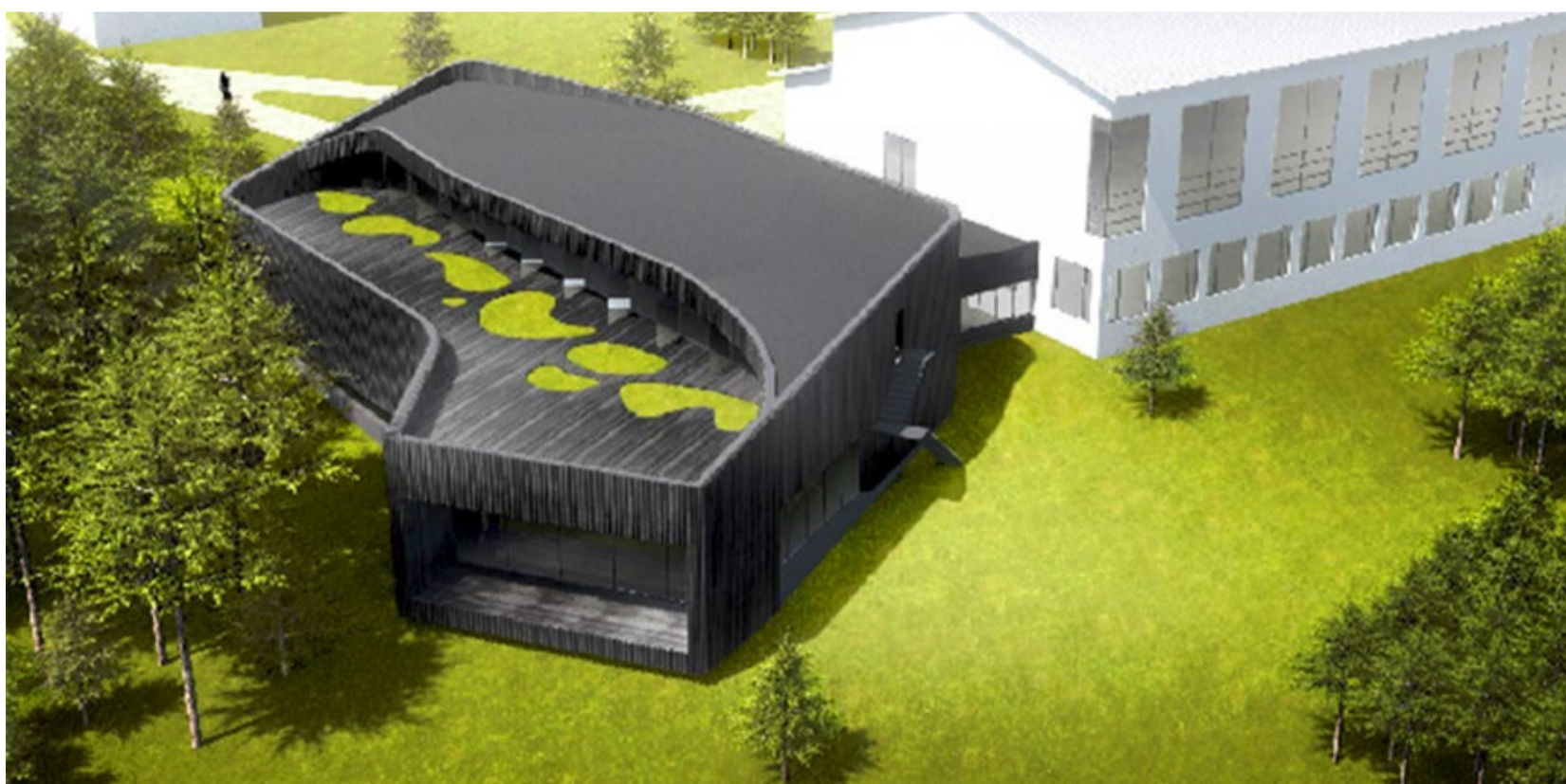
Nelja omavalitsuse ühinemisele riigi poolt eraldatavast 1,2 miljoni euro suurusest ühinemistoetusest kulub osa Tõrva Gümnaasiumi juurde rajatava ujulakompleksi-SPA rajamiseks.

Idee rajada ujulakompleks ja õpilaskodu eraldi hoonena Tõrva Gümnaasiumi juurde, olles ühendatud kooli kõige uuema C-korpusega, on küpsenud linnavalitsuses juba aastaid. Nüüd ühinemistoetusest osaliselt finantseeritav kompleks peaks teenima kõigi ümberkaudsete elanike huve. Täpne ühinemistoetusest ujulale suunatav summa on hetkel veel lahtine.

„Suvel nelja Tõrva piirkonna omavalitsuse poolt kinnitatud ühinemislepingus on ette nähtud ühinemistoetust kasutada ujula-õpilaskodu rajamiseks ja kergliiklusteede võrgustiku väljaarendamiseks, lisaks mõõdapääsmatuid omavalitsuste ümberstruktureerimisega seotud kulud, sellest peame lähtuma,“ räägib Ruusmann, mis peaks saama ära tehtud.

Asukohal palju eeliseid

Lisaks sellele, et gümnaasiumi juurde rajatav ujulakompleks saab pakkuda kooliõpilastele uusi sportimise ja treeningvõimalusi, on asukohal ka teisi olulisi kasuks tulevaid aspekte. Gümnaasiumi juures on olemas kogu vajaminev taristu (elekter, kanalisatsioon, vesi, keskküte, väga kiire Internet, suur parkla). Vähem olulisem ei ole asjaolu, et kooli juures paiknema hakkav ujula-SPA pakub gümnaasiumi juures olevate objektidega (staadion, valgustatud terviserajad, Vanamõisa järv) terviklikku võimalust sportimiseks, vaba aja veetmiseks, spordilaagrite korraldamiseks ning erinevate sündmuste tähistamiseks. Lisaks 25-meetrisele nelja rajaga basseini ole planeeritud kompleksi veel erinevad saunad, kümblusvannid, kohvik/konverentsisaal ning õpilaskodu, milles neli kahest tuba

Esialgse kavandi järgi võiks näha ujulakompleks välja just selline. Allikas: Tõrva linnavalitsus

koos WC ja vannitoaga ning kuus kahest tuba ilma nendeta.

Seda, kas ujulat hakkab majandama eraldi opereerija või jääb see gümnaasiumi haldusalasse, on veel vara öelda, aga selleteemalisi mõttevahetusi on juba toimunud, kuid konkreetsete laiapõhjaliste aruteludeni pole jõutud. „Minu arvamuse kohaselt peaks loodav kompleks koos seda ümbritseva juba olemasoleva infrastruktuuriga olema eraldiseisev majandusüksus. Kas see toimib siis omavalitsusele kuuluvana, era- ja avaliku sektori partnerluse või täielikult erasektori poolt majandatavana, on juba majandusliku efektiivsuse küsimus, mida tuleb tõsiselt analüüsida,“ räägib linnapea. Ruusmanni sõnul on Tõrva Gümnaasiumi missioon ja põhieesmärk ikka ja ainult

kvaliteetse hariduse pakkumine, millest ei tohi muude tegevustega kõrvale kalduda. „Sellest tulenevalt näen, et nii loodav ujula-õpilaskodu kompleks kui teised vaba aja veetmise võimalused Tõrva Gümnaasiumis ja selle ümber peaksid olema eraldi majandusüksusena, mida majandatakse erasektoris toimivast ärioloogikast lähtuvalt, et tagada nende maksimaalne efektiivsus ja jätkusuutlikkus,“ sõnab Ruusmann.

Vajadus olemas

Hoone arhitektuurne lahendus on planeeritud modernne ja taotluslikult erinev senisest koolihoonest. Linnapea selgitas, et ujulakompleksi teisele korrusele on lisaks plaanitud rajada õpilaskodu, mida koolivälisel ajal saaks kasutada ka hostelina

. Ujula-õpilaskodu oleks üks konkreetne samm Tõrva Gümnaasiumi atraktiivsemaks muutmiseks ja tegevuskeskkonna parandamiseks. Gümnaasiumi jätkusuutlikkuse tõstmiseks tuleks hakata süsteemselt tegelema õpilaste ligimeelitamisega väljastpoolt piirkonda ja miks mitte võtta vahetusõpilasi väljastpoolt Eestit. „Kuna hetkel pole õpilaskodu teenust võimalust pakkuda olnud, on täpset vajadust raske hinnata, aga meil on juba üks õpilane väljastpoolt Tõrvat elamas linna spordihoone hostelis, kus talle majutust pakume. Ega see õpilaskodu pole mingi võluvits omaette, mis väljastpoolt õpilased Tõrva õppima toob aga kindlasti üks oluline osa tervest loodavast atraktiivsuspaketist,“ usub Ruusmann, et õpilaskodu annab sel-

leks vähemalt hea võimaluse.

Ka linnaelanikel oli olemas võimalus rääkida kaasa kompleksi idee realiseerumise osas. Kokku tuli ujulakompleksi puudutavaid ettepanekuid 13, millele lisaks oli neli ettepanekut või märkust teiste linna objektide kohta. „Täna kõiki ettepanekute tegijaid ja kaasamõtlejaid, usun, et üheskoos mõtteid koondades saame parima võimaliku lahenduse,“ on Ruusmann rahul, et kohalikud tahavad oma mõtteid jagada. Ettepanekud olid erinevad, alates konkreetsetest duši asukoha soovistest, lõpetades konverentsikeskuse funktsiooni loomisega kompleksi. Kõiki ettepanekuid kaalutakse täie tõsidusega, et rajatav kompleks oleks võimalikult jätkusuutlik ning kohalike vajadusi maksimaalselt arvestav.

Egon Ilisson
HKL vastutav väljaandja

Andesta meile, Taavi!

Olen juba pikemat aega arvanud, et mulle sobiks vanaisa roll. Mitte ainult sellepärast, et ma oma lastelastele saaksin olla suurepärane papa, aga siis peaks olema käes aeg, kus mu vanus on jõudnud järele mu maailmavaadetele ja tõekspidamistele. Siis oleks juba sobiv iga rääkida ka teistele sellest, mis on meeltele, sellest, kuidas maailmas asjad tegelikult käivad, kes on õige mees ja kes valemängija.

Valitsuskriis ei muutnud seda arusaama, vaid pigem süvendas. See võib olla küll õelutsemine, aga mulle meeldib vahel viia vestlustes teema poliitikale. Lihtsalt seepärast, et saada aimu, mida arvavad teised riigivalitsemisest või arengutest Maarjamaal. Paraku on aga enamikel sellest täiesti ükskõik. Ja kui inimestel puudub mingi asja kohta arvamus või teadmised, siis pigem suhtutakse sellesse negatiivselt - kui mind ei huvita, siis järelikult pole suurem asi oluline teema. Kui ikka midagi üritad välja meelitada, siis klassika on stiil „kõik poliitikud on pätid ja kaabakad“, „ega poisike ei saa riiki valitseda“ või „nad ei saa ise ka aru, mida nad teevad“. Kahjuks sellised vastused ei ole minu silmis aktsepteeritavad. Kui keegi riiki kirub, siis olgu olemas ka kindlad põhjendused, viited reformidele või muudatustele, mis selleni viinud. Kui sa rohkem kui viis aastat pärast rahareformi veel nutad Eesti krooni taga, siis tasub peeglisse vaadata ja mõelda, et äkki sind ei huvitagi meie riigi tulevik.

Ma hoian ennast päevapoliitikaga võimaluste piires kursis ega saa öelda, et sealseid arenguid mind ülemäära rõõmsaks teeks. Tihti peale on saadetes „Foorum“ või „Vabariigi kodanikud“ saatekülalised oluliselt pädevamad mingitel teemadel kui ministrid, kelle valitsusallas päevakajaline probleem eksisteerib. Sellised saated on äärmiselt silmiavavad ja peaksid olema kohustuslikud kõigile. Pahandustejärgselt üksteise peale näpuga näitavad ametnikud ja poliitikud on kujunenud juba sealseks traditsiooniks. Just meedias mängiti nurka Rõivas, mängitakse ka Oviir, ega olegi neil palju muud teha, kui vastu haukuda, et neid lõplikult ära ei lintšitaks. Samas just need käigud, millega „kuningad“ kukuvad ja vastaseid matistatakse, jäävad kõige selgemalt inimestele meelde. Kui viskad terve mängu pallid korvi, aga võiduviskel eksid, siis mäletatakse sind ikka kui eksijat.

Eelmine kolmikliit tegi mitmeid otsuseid, mis mulle ei meeldinud. Näiteks tõsta kütuseaktsiisi siis, kui nafta maailmaturu hind on madal, on kaval, aga kui see ükskord tõusma hakkab, siis on ka „veri tänavatel“. Samas on tänu neile meil ilmselt üks parimaid riike üldse, kus lapsi sünnitada.

Eesti vajas ehk tõepoolest veidi vaheldust, sest mõnikord raugab hoog ja tuleb korraks teatepulk üle anda, et ringi jagu puhata, et see siis uuesti haarata. Samas viidata, et viimaste aastakümnete jooksul on Eestit halvasti valitsetud, kindlasti ei tohiks. Kui isegi Rõivase valitsemisajast keegi midagi head ei näe, siis tundkem respekti kasvõi Andrus Ansipi vastu, kes tagantjärele vaadates oli ikka paganama hea peaminister (vaatamata sellele, et me pole viie rikkama riigi seas Euroopas).

On ju vana tõde, et õigeid riigijuhtimise valemid joonistatakse ja tutvustatakse kõrtsilaua taga, aga kahjuks on need hüüdjate häälteks kõrbes. Seniks aga, kui need poliititeadlased kõrtsist Riigikokku ei murra ja riiki juhtima ei asu, on kahjuks keskmise eestlase jaoks ikka kõik alla 40-aastased tipp-poliitikud märgade kõrvatagustega poisikesed ning riigivõtmed ebapädevate inimeste käes.

Kõikide vanaisade terviseks!... armastage

Andrus Lepikov

Keskmisest sõrmest ja kohalikust poliitikast

Novembri alul kuulsin 57-aastase maamehe surmast.

Tundus ühtaegu õudne ja loomulik.

Õudne, sest 57 ei peaks tänapäeval teps mitte inimese elu lõppu märkima, loomulik, teades, et mees tegeles piimatootmisega - juba hea mitu aastat on see tegevus üks stressirohkemaid.

Paratamatult läksid mõtted masendusele ja selle tekkepõhjustele. Avastasin, et mu enese aeg-ajalt tekkiva tusa olen küll enamjaolt ise põhjustanud, kord teinud-öelnud midagi liigset, kord miskit tegemata jätnud. Haruharvad korrad meenusid, mil kellegi teise tegemised halva tunde tekitasid. Ju ma paksunahkne olen. Õnneks.

Vägagi paljud mu tuttavaist on õhema kaitsekihiga. Kuulevad enese kohta mingit täisabsurdset kuulujuttu, keegi solvab purjuspäi, keegi näitab keskmist sõrme - ongi päevaks või paariks tuju rikutud, vahel tekivad peavalud, teinekord lööb palaviku üles. Igapäevamured eksisteerivad niikuinii (hoolimata mõnede tipp-poliitikute väidetest, et elu on Eestimaal väga ilus ja muretu).

Pakime argimured ja välised

solvangud kokku, serverime neid päevast päeva ning enam ei imestagi, et inimene 57-selt siitilmast lahkub. Pigem mööname, et sellises jamas pidas ta päris pikalt vastu.

Ehk tasuks proovida teistele stressi tekitamata elada? Jätaks mõned lollid kõlakad edasi rääkimata? Tundes soovi kellelegi keskmist näppu näidata, pistaks selle hoopis enesele ninasõõrmesse? Enne kellegi süüdistama hakkamist teeks selgeks, kas süüdistamiseks ka mingit põhjust on.

Usutavasti aitaks selline käitumine kaasa Helme Kihelkonna inimeste eluaegade pikendamisele. Ja toredam oleks elada ...

Kohalike poliitikute osas on mul veidi teistsugune mõte. Kuigi 2017.a oktoobris on uue valla volikogu valimised, võiks valimiskampaaniaga oodata näiteks järgmise aasta juulikuuni. Viimati istusime kõik koos veidi enne jaanipäeva, kui otsustati sõlmida ühinemisleping. Arvan, et oleks tagumine aeg taas kohtuda ning paika panna, kuidas uus vald toimima peaks hakkama. Kellele peaks Hummulu inimene 2018. a jaanuari alul helistama, kui torudest

voolab kraanikaussi lahja kohvi laadne ollus? Kellelt peaks Riidaja rahvas taotlema lähedase inimese surma korral matusetootust ja palju oleks lootust seda saada? Ning kui Ritsu tüdruk Tõrva kutiga kahasse lapse saab, kuidas on lood sünnitootusega? Ühinemisleping on küll kena dokument ja selle allkirjastamisel sai palju kauneid fotosid, aga ...

Ehk tasuks proovida teistele stressi tekitamata elada? Jätaks mõned lollid kõlakad edasi rääkimata?

Kasu oleks mitutpidi - vallaelanikke ei tõmmataks rahvaesindajate valimise tsirkusse enne suve lõppu ning uue omavalitsuse 21 volikogu liiget pääseksid mingist osast peavalust ja stressist, mis käib kaasas äkk-tulekahjude kustutamiseks. Sõltumata sellest, kas uue volikogu liikmed on ühe või mitme mütsi all või hoopis paljapäi, ei tundu viisakas olevat neile alustuseks kott pähe tõmmata.

Kihelkonna rahvale kena jõuluootust ning valimisvõitlusest vaba poolaastat soovides.

KUU PILT

Tõrvakas Piret Granovskaja (paremalt teine) võitis Eesti teatejooksunelikku koosseisus seniorite MM-il Austraalias kaks hõbemedalit! Eesti teatejooksunelik oli edukas vanuseklassis N45 nii 4x100 kui ka 4x400 meetri jooksus. Lisaks saavutas Piret 100 meetri jooksus viienda koha, 200 meetri finaalis kaheksanda koha ning kaugushüppes neljanda koha.

Foto: Erakogu

Mulgimaal asub vaid neli linna. Lisaks Tõrvale on linnastaatuses Abja-Paluoja, Karksi-Nuia ja pildil olev Eesti väikseim linn Mõisaküla.

Riidaja lennuväljal on üks 600 meetri pikkune ning 20 meetri laiune lennurada.

Helme Kihelkonnaleht

Tunne meie uusi spetsialiste

Uueks lastekaitse spetsialistiks sai Piret Koorep

Alates novembrist töötab Tõrva Linna Sotsiaaliametis lastekaitse spetsialistina Piret Koorep.

Koorep on omandanud kõrghariduse Tartu Ülikoolis eesti keele filoloogina ning on lõpetanud diplomiope sotsiaaltöö korralduse erialal Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis. Piret Koorep on saanud magistrikraadi Tartu Ülikooli Euroopa kolledžis eakate sotsiaalse kaitse ning Eestis sotsiaalhartu põhimõtete rakendamise teemal.

Koorep on varasemalt töötanud hariduse- ja sotsiaalvaldkonnas nii Viljandi- kui ka Pärnumaal, pidanud õpetaja, sotsiaaltöötaja, kriminaalhooldusametniku, struktuuriüksuse juhi ametit, olnud huvijuhtide ja kultuurikorralduse tudengite projektitöö aine lektor. Erinevad tööd on Koorepi sõnul talle ka kasuks tulnud. „Ei kapseldu endasse, saab

analüüsida, mõista, vaadelda teise tahu pealt. Ma tööpoolest tean ja olen tunnetanud, kuidas on, kui töötad koolis õpetaja või koolijuhina, oled abikoolis kasvataja, mida märkad raamatukoguhoidjana, mis on siis oluline, kui oled omavalitsuses kogu sotsiaalvaldkonda korraldava ametnik ja mis on siis erinev või hoopistükkis sarnane, kui oled omavalitsusjuht või selle volikogu liige,“ räägib Koorep.

Lastekaitsetöö sisuks on lapse seadusega tagatud õiguste kaitse ja lapse heaolu kindlustamine läbi selle, et toetada lapsevanemaid ja lapse kasvukeskkonda. „Minu tööülesannete märksõnadeks on nõustamine ja teavitamine, riskide ennetamine ja vähendamine, hindamine ja abistamine, võrgustikutöö,“ võtab Koorep kiirelt kokku oma ametiomadused. „Olen tavaliselt astuma hakanud ikka seda rada, mis kohe ees. Enamasti on hakanud siis kõrval tiksuma mõttekell, mis küll minuteid ega isegi mitte päevi ega kuid loe, vaid pigem olulise, uue, vajaliku, arendusliku välja selektee-

rib,“ räägib Koorep, et on juba ametisse vaikselt sisse elanud.

Lisainfo:

Piret Koorep
Tõrva linna lastekaitse spetsialist
58608005
piret.koorep@torva.ee

Tõrva Avatud Noortekeskust asus juhutama Lauri Tamm

Alates oktoobri lõpust töötab Tõrva Avatud Noortekeskuse juhatajana Lauri Tamm.

Tamm selgitas, et valik tulla tööle Tõrva Avatud Noortekeskusesse oli tema jaoks väga loogiline asjade käik, kuna tema senised ametid on ikka olnud seotud noortega. „Näen võimalust selles ametis areneda ning olen arvamisel, et noorsootöö ei ole pelgalt õpetajatöö, vaid annab rohkelt võimalusi noortega ka üht-teist ära teha,“ lisas Tamm. Tamme sõnul soovib ta edaspidi koostöös Tõrva Linnavalitsusega panustada ka linna avaliku

ruumi arendamisele, et aidata kaasa mõnusa ja noorusliku linnakeskkonna kujundamisele.

1978. aastal sündinud Tamm on lõpetanud 2006. aastal Tartu Kõrgema Kunstikooli skulptuuri erialal ning täiendanud ennast Tallinna Tehnikaülikoolis inseneripedagoogika kursustel.

Alates 2008. aastast on Tamm töötanud Tartu Kõrgemas Kunstikoolis skulptuuriosakonna meistri ja lektorina, viinud läbi mitmeid skulptuurikoolitusi ning –üritusi. Lauri Tamm on varasemalt töötanud ka Vastseliina Gümnaasiumis ja Tartu Lastekunstikoolis.

Tamm on saavutanud auhinnalisi kohti rahvusvahelistel tule-, lume- ja jääskulptuuride võistlustel Eestis, Euroopas ja Ameerika Ühendriikides.

Tõrva linna noorsootöö eest vastutava abilinnapea Piret Karu sõnul on Lauri Tamme haridustee, töökogemus ja erialased saavutused väga muljetavaldavad ning Tõrva Linnavalitsus näeb temas suurt potentsiaali luua lisaväärtust nii Tõrva noortekeskusele kui ka oma-

valitsusele laiemalt. „Omades head praktikat nii õpetaja kui lektorina, on Lauril olemas head kogemused laste ja noorte kaasamisel ning inspireerimisel,“ täpsustas Karu.

Lisainfo:

Lauri Tamm
Tõrva Avatud
Noortekeskuse juhataja
766 5338

Keskonnaosakonna juhataja Maarja Pokk

Tõrva Linnavalitsuse keskkonnaosakonna juhatajana töötab Maarja Pokk. Pokk on sündinud 1990. aastal ning on lõpetanud 2013. aastal Eesti Maaülikooli linna- ja tööstusmaastike korralduse bakalaureuseõppe ja 2015. aastal maakorralduse eriala magistriõpingud. Hetkel täiendab Pokk ennast Tartu Ülikooli õigus-teaduskonna avatud ülikoolis.

Varasemalt on Pokk töötanud maanõunikuna Piirissaare Vallavalitsuses.

Jõuluaeg on kinkimise aeg!

MTÜ Usun Headusesse nimel Ene-Aet Sööt ja Piret Karu

Aeg kinkida headust ning abistada ja toetada meie ümber neid, kellel seda kõige rohkem vaja on. Juba kaheksandat aastat korraldab MTÜ Usun Headusesse jõulueelset heategevuskampaaniat koos õdusa adventikontserdiga.

Pöördume taas teie poole, head inimesed, et abistada koos sel aastal Kalmerit. 39-aastane Kalmer, kelle peres kasvab 10-aastane tütar, haigestus 2012. aastal, kui märkas ühtäkki, et ei saa enam valude ja nõrkuse tõttu teha oma tavalist tööd. Algas pikk uuringute periood ja erinevate eriarstide juures käimise raske tee.

2014. aasta septembris diagnoositi Kalmeril ALS (amüotroofne lateraalskleroos ehk lihaste kõhustumist põhjustav närvihaigus). Kalmeri puhul on see haigus kulgenud

väga kiiresti ja nüüdseks on Kalmer oma haigusest tingituna sunnitud liikuma elektriratastooliga või lebama haigevoodis. Alates juunist 2016 viibib Kalmer Rõngu Hooldekodus, kuid nii palju kui võimalik on Kalmer ka kodus. Kolmandale korrusele saamiseks peab pere aga kasutama sõprade, naabrite ja tuttavate abi, kellel sel hetkel on võimalus appi tulla.

Antud haigusest ei ole kahjuks võimalik paraneda, küll aga saab Kalmeri olukorda oluliselt leevendada läbi regulaarse massaaži ja taastusravi. Pere aitaks ka trepironija soetamine oma Helme koju, et Kalmer saaks võimalikult palju viibida kodus. Selleks palume kõigi heade inimeste abi Kalmeri taastusravi toetamiseks ja võimalusel trepironija soetamiseks.

Usume headusesse ja aitame üksteist, toetades kõik koos Kalmerit ning kinkides talle ja tema lähedas-

tele killukese oma ajast, tähelepanust ja südamest - see tähendab palju!

TOETADA ON VÕIMALIK:

Kandes toetus MTÜ Usun Headusesse arveldusarvele a/a EE362200221053835179 (selgitus - Kalmeri toetuseks). (MTÜ Usun Headusesse on kantud tulumaksuvabastusega MTÜ-de nimekirja)

Tule ka heategevuskontserdile: Heategevuskontsert „Usun inimeste headusesse“ Kalmeri toetuseks toimub 18. detsembril kell 16.00 Tõrva Kirik-Kammersaalis. Peaesinejaks on sel aastal Sandra Nurmsalu, keda toetavad kohalikud noored muusikud. Piletihind 10.-/sooduspilet 5.- Toetussummade ja kontserdi piletitulu eest tasutakse Kalmeri taastusravi ning võimaluse korral soetatavate perre trepironija. Kui meie üksteist ei aita, siis kes seda teeb?

Egon Ilisson

Tõrva noormees tantsupeo rambivalguses

2017.

aasta suvel toimuval XII noorte tantsupeol aitavad tuhandete tantsijate kõrval jutustada Koidu ja Hämariku lugu kolm laulvat peategelast – Koit, Hämarik ning Vanaisa. Rolle täidavad üleriigilise konkursi käigus välja valitud neli noort osatäitjat, kelle hulgas ka Tõrva noormees Hardo Adamson.

Hardo Adamson on juba teadantuntud laulu- ja tantsumees, kes osalenud paljudel etlemis- ja laulukonkurssidel ning ka muusikalides kandvaid rolle teinud. Tantsupeo peategelase roll on aga temalegi suur väljakutse. „Minule on see puhas rõõm ja au olla üks peategelastest ning laulda ja jutustada ühte lugu kogu eesti rahva ees. Minu jaoks tähendab see väga paljut ning ma loodan, et selle kaudu saan pakkuda midagi ka teistele noortele, olla neile eeskujuks,“ tunnistab Adamson.

Aasta alguses kandideeris ta konkursil, kus otsiti XII noorte laulu- ja tantsupeole peategelasi, kelleks olid Koit ja Hämarik. Idee seisneb selles, et järgmise aasta noorte tantsupidu jutustatakse läbi Koidu ja Hämariku, ning

Hardo Adamson (vasakul) on üks viiest laulupeo lavastuse peategelastest. Foto: Aivar Pihelgas

neid noori, kes neid tegelasi mängiks, otsiti üle terve Eesti. Tantsupeo pealavastaja Margus Toomla sõnul ei ole tantsupeole peategelasi sedalaadi konkursiga kunagi varem

valitud. „Eriliseks tegi konkursi ka asjaolu, et kuigi tegemist on tantsupeo peategelastega, siis tantsuoskus ei omanud mingit tähtsust – esimesel kohal olid hea lauluhääl

ning näitlejameisterlikkus,“ selgitas Toomla.

„Ega minu elu väga palju ei muutu. Jah, eks Tallinna vahet käimisi tuleb rohkem, kuid

XII noorte tantsupidu toimub 2017. aasta 30. juunil ja 1. juulil Tallinnas Kalevi keskstaadionil. Tantsupeo pealavastaja on Margus Toomla. XII noorte laulupidu toimub 2017. aasta 2. juulil Tallinna lauluväljakul. Laulupeo peadirigent on Heli Jürgenson.

XII noorte laulu- ja tantsupeo „Mina jään“ piletid tulevad müügile 2017. aasta veebruaris.

praegu keskendume rohkem laulude õppimisele. Alles suvel läheb trall lahti, kuid eks näis, mis siis saama hakkab,“ tunnistab Adamson, et jõuab seni ka siinkandis tegus olla.

Lisaks Adamsonile mängivad rolle veel kolm noort osatäitjat: Jaagup Tuisk, Jennifer Marisse Cohen ning Merit Männiste, kes kõik saavad laval üles astuda kahes tantsupeo etenduses. Vanaisa rollis astub lavale legendaarne Ivo Linna.

Koit ja Hämarik koos Vanaisaga on järgmisel suvel toimuva tantsupeo selgrooks – nad ilmuvad väljakule neljal pööripäeval ning finaalis. Tantsupeo keskel kohal on ikkagi tantsijad, kes etenduses aastaringi tantsides läbivad.

Tõrva Linnavalitsus kuulutab välja kandidaatide esitamise Mari Kulli kultuuripreemia

Mari Kulli kultuuripreemia on Tõrva linnavolikogu poolt algatatud Tõrva linna kultuuripreemia, mille eesmärk on tunnustada ja innustada kõrgvormis loomeinimeste erialast pühendumist Tõrva linnas. Preemia kandidaadiks võib esitada Tõrva linnas tegutsevaid loomeinimesi, kollektiive, kellel on silmapaistvaid teeneid kultuurielu edendamisel või kes on selle aasta loomingulise saavutusega rikastanud Tõrva linna kultuurielu.

Ettepanekuid kultuuripreemia määramiseks saavad esitada kõik juriidilised ja füüsilised isikud.

Kirjalikus ettepanekus peavad olema:

- Loomingulised saavutused möödunud perioodil;
- Põhitöökoht ja kehtivad stipendiumid;
- Kandidaadi isikuandmed
- (täpne nimi, isiku- või registrikood, aadress, kontakttelefon).

- Kandidaadi esitamise tähtaeg on 06. jaanuar 2017.a.

Mari Kulli kultuuripreemia antakse välja 12. jaanuaril 2017.a.

Kirjalikud ettepanekud saata:

Tõrva Linnavalitsus, Kevade 1, Tõrva 68 605. Märksõna: MARI KULLI KULTUURIPREEMIA Lisainformatsioon: Pille Ilisson, tel 766 5332, e-post: pille@torva.ee

Lapsi ootab kommipakk

Tõrva linnas saavad jõulupühade lähenedes tasuta kommipaki kõik eelkooliealised alates teisest eluaastast ja kuni 4. klassis õppivad lapsed. Lasteaias ja koolis käivad lapsed saavad paki kätte õppeasutusest.

Tõrva Linna Sotsiaalabiametist saavad alates 05.12.2016 kommipaki Tõrva linna lapsed, kes ei käi lasteaias või õpivad õppeasutuses,

mis asub väljaspool Tõrva linna. Paki saab kätte tööpäeviti kella 8.00 kuni 16.00

Võimalik on taotleda jõulutoetust

Jõulutoetust on võimalik taotleda toitjakaotuspensioni saavatel lastel ning paljulapselistel peredel (3 ja rohkem alla 18. a last perekonnas).

Jõulutoetus makstakse välja ühele lapsevanemale, eestkostjale või lapsele taotluse alusel Sotsiaalabiameti poolt peale 15. detsembrit. Toetuse määramise aluseks on taotleja vormikohane avaldus.

Avalduse võib digitaalselt allkirjastatuna saata aadressile aime.raidla@torva.ee või tuua paberkaardiga Tõrva Linna Sotsiaalabiametisse.

Huvitegevuse fond avab uusi võimalusi

Margo Metsoja

Valgamaa I koostöögrupi projektijuht

Järgmise kahe aasta jooksul paranevad riigi toel piirkonna noorsootöö teenused ja võimalused noorsootöös osalemiseks. Muuhulgas avatakse võitluskunstide ring, laiendatakse Tõrva discgolfi rada, arendatakse piirkonna noorsootöö võrgustikku, soetatakse vahendeid noortekeskustele ja -tubadele, viiakse läbi seikluskasvatuse programmi ja palju muud. Üheks peamiseks tegevuseks on aga huvitegevuse fondi avamine.

Huvitegevuse fondi eesmärgiks on toetada piirkonna noorte osalemist huvitegevuses. Piirkonnas on noori, kes sooviksid osaleda huviringides, mida piirkonnas ei ole ja mida ka ei looda, sest väikese osalejate arvu tõttu ei oleks see mõistlik. Huvitegevuse fondist on võimalik vajaduspõhiselt noortel toetust taotleda (jooksvalt, kogu aasta jooksul), et osaleda huvitegevuses väljaspool piirkonda.

Huvitegevuse fondi sihtgrupp on 7- 26 aastased Tõrva linna, Helme valla, Hummuli valla ja Põdrala valla noored. Ühe noore kohta on võimalik toetust küsida kuni 300€ õppeaastas. Taotluste arv ei ole piiratud. Taotluse võib esitada nii noor, lapsevanem või noore seaduslik esindaja kui ka treener või juhendaja.

Huvitegevuse fondist toetuse saamiseks tuleb täita taotlusvorm, mille leiab omavalitsuste kodulehtedelt ja mida saab küsida noorsootöötajate käest.

Kui õhtustel aegadel või nädalavahetustel huvitegevuses osalemine jääb transpordi taha, siis võta ühendust noorsootöötajaga, kes olukordi hetkel kaardistamas on! Piirkonna noorsootöötajad on välja töötamas lahendust, kuidas transpordiprobleemi lahendada!

Komidega kohtusid Kertu Reva ja Liia Ruusmann

Hõimupäevadel külastasid Tõrvat ja Hummulit komid

K aunis tava, tutvustada oktoobrikuu kolmandal nädalal hõimurahvaid ja nende kultuure, sai alguse juba 1931. aastal, kuid katkes nõukogude ajal. 1988. aastal traditsioon taaselustati ning 2011. aasta märtsis võeti Riigikogus vastu otsus tähistada hõimupäeva oktoobrikuu kolmandal laupäeval riikliku tähtpäevana, mil heisatakse riigilipud.

Valgamaal olid külas Komi kultuurikeskuse folklooriansambel Tomlun (Noorus), kes tutvustas komi rahvuslikke traditsioone, repertuaaris oli komi traditsioonilised rahvalaulud, mida esitati ka tänapäevases võtmes, samuti komi nüüdiseliloojate looming. Kõik ansambli liikmed on alla 25 aastased. Kollektiivi eesmärk on tutvustada komi keelt, kultuuri ja traditsioone eelkõige linnas elavatele komi noortele.

Legendaarse suusataja jälgedes

Noored komilased saabusid Tõrvasse 11. oktoobril ja said natukene meie linnaga tutvust teha ning oma maast ja kultuurist rääkida. Nii saime teada, et sealsete noorte hulgas on väga populaarseks muutunud kepikõnd. Palju on ka murdmaasuusatamisega tegelejad – sellele on tõuke andnud ja siiani legendi ning

Komid tutvustasid ka eestlastele oma kultuuri ja kombeid. Foto: Erakogu

teatud mõttes iidoli staatuses Raissa Smetanina, kes omal ajal palju tiitlivõistlusi võitnud. Tema nimi on antud suusasordikeskusele Komi Vabariigi pealinnas Söktõvkaris.

Ansambelis Tomlun laulvatest noortest on kaks professionaalsed muusikud, kes õpetavad oma teadmisi ka lastele. Õpetajatest lauljate sõnul on see aga päris keeruline ja noorte seas mitte populaarne.

Külalisi vaimustas siin viibides meie sügisene loodus – eriti värvilised vahtralehed ja tammetõrud, mida nad korjasid isegi kojuviimiseks kaasa.

Komimaalt külla saabunud ansambel esines Tõrva Gümnaasiumis, Hummulis ja Lüllemäe Põhikoolis. Kontserdi lõpus oli lastel võimalik pillidega lähemalt tutvuda – nii sai proovida haraka, õõbiku ja teiste lindude häälil tegevaid pille.

“Komi” tähendas algselt ilmselt inimest. Enesenimetused on komi voitõr (komi rahvas), komi-mort (komi inimene), komijoz (komid), iz’vatas (izmakomid).

Venekeelne etnonüüm zõrjan lähtub tõenäoliselt mansikeelsetest komide nimetusest saran. Venekeelne rahvanimetus perm-

jak on ilmselt tuletatud komikeelset sõnast parma (kuusemetsaga kaetud kõrgendik). Sõna perm on aga taandatud ka läänemeresoome toponüümile Pera-maa (kauge maa, tagumine maa), millega arvatavasti tähistati Põhja-Dvinaast itta jäävaid alasid (vn k Zavolotšje).

Sürjakomid ehk sürjalased elavad Komi vabariigis (415 900 km²), pealinn Söktõvkar (aastani 1930 Ust-Sõs-solsk). Samuti elavad komid Koola poolsaarel, Neenetsi autonoomses ringkonnas, Arhangelski oblastis, mitmel pool Siberis.

Komid jaotuvad sürja- ja permikomideks. Sürjakomid nimetatakse ka lihtsalt komideks. Vene (nõukogude) traditsioonis käsitletakse sürja- ja permikomideid kahe lähedase sugulasrahvana. Ilmselt on siin tegemist rahvuspoliitilise seisukohaga. Komi rahvosluse järgi moodustavad sürja- ja permikomid ühtse komi rahvuse.

2010. aasta rahvaloenduse andmetel elas Venemaal 156 099 sürja- ja 63 106 permikomi (kokku 219 205), 2002. aastal oli neid vastavalt 293 406 ja 125 235 (kokku 418 641) ning 1989. aastal 336 309 ja 147 269 (483 578). Mõlema komide haru arvukus on seega märgatavalt langenud, põhjuseks Venemaad vaevav demograafiline kriis ning jätkuv venestumine.

Komid asustavad hõredalt üsna suurt maa-ala Euroopa kirdenurgas. Nad elavad peamiselt Võtšegda (komi k Ežva) ja Petšora jõgikonnas, aga ka Mezeni ja Vaška ülemjooksul (nn udoralased) ning Kaama ülemjooksul (permikomid). Komide valdavalt tasane asuala on suuremalt jaolt kaetud okasmetsaga.

Hummuli lapsed said pärida populaarselt muusikult

Eeva Talsi on pärimusmuusik, kes on üldsusele tuntud eelkõige populaarsest ansamblist Curly Strings. 14. detsembril toimub Tõrva Kirik-Kammersaalis Eeva Talsi autoriplaadi “Vähemalt täna” esitluskontsert. Seekord on küsijateks Hummulis Põhikooli 3. ja 4. klassi õpilased.

Sandra, Susanna, Maia-Marit, Mirjam
Kuidas te üldse muusikaga tegelema hakkasite?

Peres mängisid kõik mõnda pilli ja see inspireeris ka ise mängima ja ka laulma. Nelja- aastasena läksin muusikakooli viiulit õppima.

Kuidas teil nii valged hambad on?

Pesen neid igal õhtul ja hommikul. **Mis koolis te väiksena käisite?** Tõrvandi Algkoolis ja peale seda

Eeva Talsi. Foto: Krööt Tarkmeel

Ülenurme Gümnaasiumis.

Kui vanalt te laulma hakkasite? Kaheaastaselt.

Kas te olete kunagi Hummulis käinud?

Käisin seal ühe korra sõpradel külas, aga nüüd on nad ära kolinud.

Tauri, Anett-Liis, Jüri
Mis on su lemmiklaul?

Lemmiklaul muutub mul kogu aeg, hetkel on Bob Dylani „Don’t Think Twice It’s All Right”.

Mis on su lemmikmaiustus?

Olen rohkem soolase sõber, aga üks lemmikuid on kindlasti Raffaello komm.

Kui kaua läheb sul laulu kirjutamisega?

Mõnikord viis minutit, teinekord paar päeva.

Kas teil on lemmikloom?

Kahjuks ei ole, aga ehk kunagi tulevikus üks armas kass või koer.

Hans Robin

Kes on teie parim sõber?

Raske öelda, kes on parim. Mul on mitu väga head ja lähedast sõpra.

Millist muusikat te ise kuulate?

Popist kuni pärimusmuusikani. Väga meeldib erinevate rahvaste pärimusmuusika.

Kas teil on kõik lood peas?

On! Aga vahel läheb ikka mõni sõna sassi ka.

Mitu aastat olete te muusikaga tegelenud?

Terve oma senise elu.

Mis oli koolis teie lemmikõppeaine?

Ajalugu, sest mul oli väga tore õpetaja.

Kas te olete marti jooksnud?

Jaa! Noorena alati!

Toivo

Kui vana sa oled?

27.

Miks on teil vaip kaasas?

Sest see tekitab hea ja hubase

tunde. Samuti näeb ta laval hea välja.

Kas te käisite välismaal ka laulmas?

Jah, oleme käinud. Hiljuti esinesime Jaapanis ja uue aasta alguses sõidame Ameerikasse Kansas Citysse.

Kas teil oli lapsepõlv hea?

Jah, väga hea.

Richard, Kevin, Asko, Toivo
Mitu aastat sa abielus oled?

Augustis sai viis aastat.

Kas sulle meeldib joonistada ja värvida?

Jaa, väga! Kahjuks pole seda ammu teha saanud.

Kas sulle meeldib loodus?

Jaa, armastan loodust, eriti meeldib metsas käia.

Mis on su lemmikaastaag?

Kõik aastaajad meeldivad väga, aga kui peab ühe valima, siis talv, sest siis on mu sünnipäev.

Eestis on üks arst iga 331 elaniku kohta. See on rohkem kui Euroopa Liidu keskmine.

Eesti suurim aktiivravi asutus on Põhja-Eesti Regionaalhaigla ehk PERH, kus töötab üle 3900 töötaja ja aastas on umbes 250 000 ambulatoorset vastuvõttu.

Teve Rajamets

Hea tervis ei alga arstidest, vaid igast inimesest endast!

Eesti inimesed üldiselt, ja nii ka tõrvakad, on järjest hoolivamad oma tervise suhtes. Ja miks ei peakski?

Selleks, et elada tervislikku elu, luuakse järjest paremaid võimalusi. Välistingimustes saab teha tasuta trenni ning väikese tasu eest ka spordi- või jõusaalis. Tõrva ongi paljudele tuntud kui hea koht, kus sportida. Nii looduskaunis kohas terviserajal jalutada, joosta või muid toredaid asju harrastada on ju lausa lust. Ja kui just jää järvesid ei kaaneta, on võimalus ennast ka pärast mõnusasti vette kasta. Aga kas neid imelisi võimalusi ka tegelikult meie piirkonna inimesed agaralt kasutavad ja püsivadki tänu sellele terved?

Kui ikkagi jääd haigeks, siis on meie piirkonnas ka selleks puhuks abi käepärast võtta. Tõrva linnas tegutsevad mitu perearsti, tragid on ka pereõed. Kohal käivad erinevad erialaarstid. Esmaabi saab uuest ja moodsast kiirabimajast ning vanematele inimestele on olemas nii Tõrva haigla, mis osutab ööpäevaringset hooldust ja iseseisvat stationaarset õendusabi, kui ka Helme hooldekodu. Piirkonnas pakuvad perearstiteenust OÜ Riolani (perearst Merike Ausmees, abiarst Enn Kurvits), OÜ Perearst Eve-Rebane (perearst Eve Rebane) ja OÜ Valgamaa Arstikeskus (perearstid Airi Kasemägi, Maret Vähi-Anier, Anžeelika Kovešnikova).

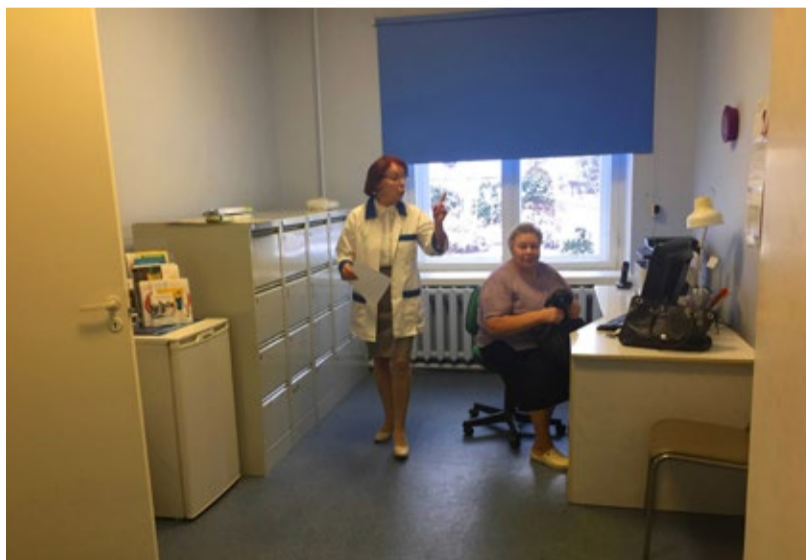
Pealtnäha paistab ju ideaalne? Abi peaks jätkuma kõigile ja igal ajal. Kuid tegelikult on perearstidel käded tööd täis ning keeruline on aega leida kõigile abivajajatele.

Tablett pole võlur, mis muresid lahendab!

Perearst Merike Ausmehe sõnul seisneb suurim mure selles, et inimesed ise ei hooli oma tervisest. "Kiputakse arvama, et tablett on suur võlur, mis kõik mured lahendab,"

Tõrva haiglamaja välisfassaad näeb välja värsket ja värvikirevat.

Perearst ja pereõde oma kabinetis.

arvab Ausmees. "Krooniliste haiguste puhul on aga vajalik igapäevane, regulaarne ravimite võtmine. Lisaks elustiili muutused. Näiteks on väga oluline kehakaalu langetamine, liikumise suurendamine. See teeks inimesed palju tervemaks," soovib Ausmees. "Ülekaalulisus on tõesti suur probleem, eriti lastel. Hetkel on tõesti palju lapsi, kes on ülerasvunud. Palju me näeme lapsi

suusarajal või üldse õues liikumas? Vanemad armastavad lapsi viia autoga igale poole: kooli, lasteaeda, isegi trenni. Tõrva linn ju ei ole nii suur, et jala ei jaksaks liigelda. Tartu tänava liiklus on hommikuti hullumeelne, nagu elaks suurlinnas," lisab Ausmees.

Veel peaks perearst Ausmehe sõnul olema kõikidele lastele tasuta huviringid ning sportimisvõima-

Selline näeb välja perearsti kabinet.

lused, et trennida saaks ka need lapsed ja noored, kellel on vähem võimalusi. "Samuti on minu arva-tes probleemiks hoolivuse ja tähelepanu puudus pere poolt ja seda just vanemate inimeste suhtes, jälile saadakse asjadele liiga hilja," selgitab Ausmees.

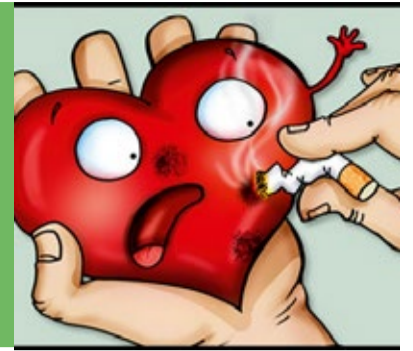
Kitsaskohtadena tõi Ausmees välja näiteks erialaspetsialistide vähese kohalolu ning keerulise

olukorra transpordi suhtes. "Haigetel on transpordiga raskusi, maalt tuleb inimene hommikul bussiga Tõrva või sõidab kuhugi mujale ja tagasi koju saab alles öhtul. Paljud palkavad endale küll eratranspordi, kuid see maksab. Tänu sellele tuleb siinkohal olla omavalitsustele, kes on suureks abiks, ning sotsiaaltöötajatele, kes on siin piirkonnas tõesti tasemel," seletab doktor.

Meie maakonna suurim ravisutus Valga haigla otsib hetkel oma töökasse kollektiivi lisaks hambaarsti, günekoloogi, sisearsti, kirurgi ja üldarsti.

Südameveresoonkonna haigused on maailmas kõige levinum surma põhjus: 2012. aastal suri südameveresoonkonna haigustesse 17,5 miljonit inimest. Vähki suri 8,2 miljonit inimest, kellest 1,59 miljonit kopsuvähki.

Vapper Tiiu Pass, kes on ravinud haigeid Tõrvas juba 50 aastat.

Teadlikkus tervislike eluviiside osas on tõusuteel

Kuid perearsti elu pole kindlasti vaid halvast koosnev, palju on ka rõõme. Merike Ausmees tõdeb rõõmuga: "Tunduvalt on suurenenud inimeste teadlikkus oma tervise hoidmisest ning üldse tervislikest eluviisidest."

Samuti on arstil hea meel, kui koostöö laabub hästi patsiendiga. Veel lisab Ausmees, et tal on rõõm töötada sellise tugeva kollektiiviga. Teda ümbritsevad tasemel ja suurte kogemustega pereõde ning abiarst. Doktor Ausmees tunneb rõõmu nii oma tööst kui ka lastest ja lastelastest.

Perearstina tegutseb Tõrva linnas ka Eve Rebane, kes teenib oma igapäevast leiba praksises otse südalinna. Ka tema oli hea meelega nõus selgitama, millised asjad on hästi ja millised pole.

Perearstide elu muudetakse keerulisemaks

Eve Rebane selgitas, et tervishoiusüsteemis on käimas otsuste ja muutuste aeg, mis mõjutab oluliselt ka perearsti tööd. "Pidevalt püütakse tervishoiusüsteemi efektiivsemaks muuta perearstide arvelt, aina lisatakse kohustusi, ülesandeid ja vastutust. Tervishoiusüsteemi efektiivsemaks muutmisest ei piisa, süsteemi tuleks raha juurde tuua. Kulud aina suurenevad," arwab Rebane.

Kuna Tõrva, Helme, Hummulu ja Põdrala piirkonnas rahvastik vanaeb, siis Eve Rebase sõnul ka haiguste esinemise sagedus tõuseb ning järjest enam suureneb perearsti ja pereõde vastuvõtte arv. Suureneb ka eakatele patsientidele koduviiside arv, eriti maapiirkondades ja hooldekodudes. Üha rohkem tuleb

tegeleda eriarsti tööga. Minu praksises toimuvad perearsti ja pereõde vastuvõtted Tõrvas ja Hummulis," selgitab lisaks Rebane.

Perearst Rebane kiidab samuti oma meeskonda: "Järjest suurema töökoormusega on võimalik toime tulla ainult väga hea ja hästi toimiva meeskonnaga. Sellega on mul vedanud. Momendil töötab minu praksises kaks pereõde, kes on mõlemad heade teoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskustega. Oluline on see, et nad on head suhtlejad ja teevad iseseisvalt vastuvõtte. Meeskonda kuulub ka sekretär ja füsioterapeut."

Eriarstiabi olulisus on hindamatu

Doktori sõnul on füsioteraapia teenus äärmiselt vajalik, kuna liiges- ja lihaskaebustega patsiente on perearstide nimistus palju: "Mul on hea meel, et noor ja andekas doktorant käib meie patsiente aitamas paar korda kuus. Nõudlus oleks suurem, kuid ajaline ja rahaline ressurss seda ei võimalda." Samuti käib abiarstina vajadusel vastuvõtte tegemas kardioloog dr Salumäe Valgast.

Eve Rebane leiab, et perearstiabi on meie piirkonnas hästi kättesaadav, kuid eriarstiabi kättesaadavus aastatega kahjuks aina väheneb. Arst loodab siiski, et valdade ühinemisega arstiabi kättesaadavus vaid paraneb.

Tervisekeskus on alustala Tõrva ja ümbruskonna tervishoiule

Asutus, mis kõike eelnevat haldab ja teeb lisaks ka palju muud, on OÜ Tõrva Tervisekeskus, mille osakud kuuluvad 100% Tõrva linnale.

E-TERVIS? KAS NOHU SAAB RAVIDA INTERNETI TEEL?

Ilmselt on pea iga inimene vähemalt kord elus külastanud mõnda arsti, olgu see siis perearst või mõni eriarst. Ka apteeki on igaüks meist ilmselt vähemalt kaugelt näinud. Aga mida paljud võib-olla isegi ei tea, on see, et oma terviseandmeid saab vaadata ka internetist. Juba 8 aastat tagasi loodi tervise infosüsteem (Digilugu), mida haldab ja arendab Eesti E-Tervise Sihtasutus. Portaalil on mitmeid erinevaid väljundeid ning seda järjest täiustatakse. Päril interneti teel veel küll nohu ravida ei saa, kuid elu teeb see lehekülj lihtsamaks kindlasti paljudel.

Alates 2009. aasta 1. jaanuarist on kõik Eesti tervishoiuteenuse osutajad kohustatud patsiendi terviseandmeid tervise infosüsteemi edastama.

Tervise infosüsteemi kogutakse ainult kõige olulisemad inimese tervist kirjeldavad meditsiinilised andmed. Vastuvõtuaia säästmiseks saab arst tervise infosüsteemi kaudu rahvastikuregistrist pärida patsiendi isikuandmeid, mille abil moodustatakse automaatselt eeltäidetud meditsiinidokument.

Kui Sa oled ID-kaardi või mobiil-ID omanik, saad sa portaali siseneda ning vaadata oma terviseandmeid ehk raviarstide poolt koostatud ja tervise infosüsteemi saadetud meditsiinidokumente. Veel saab veebilehe kaudu määrata esindajaid erinevate toimingute tegemiseks (näiteks retsepti väljaostmiseks), esitada tahteavaldusi ning kontrollida nimeliselt, kes ja millal on

terviseandmeid vaadanud. Lehekülje omanikud on ambitsioonikad ning soovivad, et tulevikus saaks veebi kaudu ka broneerida ja tühistada aegu arstide vastuvõttudele, tellida meeldetuletusi arsti juurde kinni pandud vastuvõtuaegade kohta, teavitada korraga kõiki meditsiinasutusi oma kontaktandmete muutusest ja vaadata sulle väljakirjutatud ja väljaostetud ravimeid. Jah, meie piirkonna inimestel on vedanud. Meil on arstid, kes meid vajadusel ravivad. Aga see pole ju nende teha, et meie täielikult terved oleksime. See on iga inimese enda kohustus. Kui meie ennast ja oma tervist ei hoia, kes seda siis veel tegema peaks? Teeme arstide elud kergemaks ja oleme tervemad!

Väsinud ilmega ooteruum ootab pikisilmi renoveerimist. Fotod: Teve Rajamets

Hetkel töötab Tõrva Tervisekeskuses 12 töötajat ning nende peamiseks tegevusalaks on meditsiiniteenuste osutamine elanikkonnale Tõrva linnas ja ümberkaudsetes valdades Valga maakonnas. Ettevõttel on lepinguid mitmete koostööpartneritega, tänu millele on nii tõrvakatel kui ka ümbruskonna inimestel võimalik saada erinevat sorti arstiabi.

Tõrva Tervisekeskuse tragi juhataja Heli Holmi sõnul külastavad koduõed päevas umbes seitset patsienti, kellest enam on linnaelanikud või pärit ümbruskonna valdadest. Visiite tehakse patsientide juurde, kel on krooniline ägenemistega haigus ning kes vajavad jälgimist. "Enim on patsientidel südamepuudulikkust, kõrgvererõhutõbe, kasvajaid, suhkruhaigust, insuldijärgseid seisundeid või troofilisi haavandeid. Harilikult lisandub ka liikumispuue ja inimesel on raskesti väljas käimisega - sellepärast on koduviisidid neile väga vajalikud," räägib Holm.

Tervisekeskusele kuulub mitmeid erinevaid ruume ning

erinevat aparatuuri. Majas, kus töötab perearst Rebane, on olemas kõik vajalik esmase diagnoosi panekuks. Külastasin näiteks ruumi, kus töötab naistearst ning nägin oma silmaga hinnalist ultraheliaparaati. Haiglamajas asub ka röntgeniaparaat, mis pildistab patsientide organeid üles juba 2004. aastast. Röntgenpiltidele vastamine toimub SA TÜK radioloogide poolt.

Tõrvas elavad mitmel põhjusel õnnelikud inimesed, üks neist õnne põhjustest võiks kindlasti olla kohapeal asuv kiirabibrigaad. 2013. aastal toimus kiirabireform, mille tulemusena on Tõrva piirkonnas teenuseosutajaks AS Valga Haigla. OÜ Tõrva Tervisekeskus osutab oma teenust hoopis Põlva maakonnas ja seda tervelt kolme brigaadiga.

Tervisekeskuse andmetel teenindab piirkonna elanikke kokku 3 perearsti nimistut ja viis pereõde. Nende viie pereõde hulka kuulub ka staažikas ning rõõmsameelne proua Tiiu Pass, kes on töötanud Tõrva meditsiinis juba 50 aastat, mis täitus sel aastal augustis.

Hooned vajavad investeringuid

Murekohti on kõigil, kes millegagi tegelevad, nii ka Tõrva Tervisekeskuses. Suureks sooviks on renoveerida aadressil Tartu 4 olevad ruumid, kus käesoleval hetkel kaks kolmest piirkonna teenindavast perearstist, aga ka eriarstid ja teised tervishoiuteenuste pakkujad paiknevad. Heli Holmi sõnul ei vasta need ruumid enam lihtsalt tänapäevastele nõuetele: "Kaasaegsete ruumide puudumine ei võimalda pakkuda teenuseid piisavalt heal tasemel, takistatud on osutatavate tervishoiuteenuste valiku suurendamine. Hoone on amortiseerunud, puudub kaasaegne küttesüsteem, ruumikasutus on ebaratsionaalne, tagatud ei ole liikumispuudega inimeste ligipääs hoonele." OÜ Tõrva Tervisekeskuse unistuseks olekski hetkel koostöös Tõrva linnaga luua patsientide jaoks mugav ning kaasaegne, kõikide võimalustega tervisekeskus. Et seda eesmärki saavutada, osaleb tervisekeskus Euroopa Sihtfinantseerimise Fondi meetmes „Esmatasandi tervisekeskuste kaasajastamine“. Lõppeesmärgiks on, et kohapeal pakutaks kõiki esmatasandi tervishoiu kohustuslike põhiteenuseid ja lisaks, vastavalt piirkonna vajadustele, ka tervishoiu teiseid ja toetavaid teenuseid.

Rõõm on ka tõdeda, et tervisepetsialistidel pole head suhted mitte ainult patsientidega, vaid ka ametikaaslastega. Tõrvat külastasid Saksamaa Punase Risti liikmed, koostöös Eesti Punase Risti Valgamaa Seltsiga ning nagu küllalised ikka, toodi ka küllakosti. Toodi kasutatud funktsionaalsed voodid, rulaatorid, potitoolid ja voodipesu, mille eest Tõrva haigla on äärmiselt tänulik.

Hummulist on pärit tippmodell Inga Vatsk-Laasner, kelle abikaasa on Eesti üks viimaste aastate auhinnatum muusik Leslie Laasner ehk esinejanimega Leslie Da Bass. (Foto: Uue Maailma tänavafestival)

Tartu maakohu alla kuuluv kinnistusosakond tuletab meelde, et aasta lõpuni saavad kinnistute pärijad end omanikuks vormistada tasuta.

Tuuli Loorits

Kunstistuudio täitus ümmargune juubel

Mul on väga hea meel, et kümme aastat tagasi said kokku ühiste mõtete ja tegutsemistahtega naised, pidasid plaani ja tegid mõeldu teoks. Nende tahte ja tegutsemise tagajärjel sündis Tõrva Kunstistuudio, mille esimest juubelit tähistati neljanda novembri õhtul kohaliku kultuurimaja saalis, kuhu olid kokku tulnud stuudio praegused ja ka endised liikmed ning loomulikult kõik juhendajad, kes aastate jooksul kunstistuudioga seotud on olnud.

Stuudio põhivedajad Gerta Visster ja Carmen Põldsalu tegid saalis viibijatele ülevaate aastate jooksul tehtud töödest, tänasid koostööpartnereid ja kauaaegseid stuudio liikmeid. Samas ajal sai suurelt ekraanilt vaadata ühe stuudiolase poolt kokku pandud foto- ja filmimaterjali kümne aasta töödest ja tegemistest. Kultuurimaja teise korruse koridoris oli võimalus tutvuda samateemalise fotonäitusega, mis on väga põnevalt üles seatud. Peo piduliku osa lõppe-

Kunstistuudio eestvedajad juubelit tähistamas. Foto: Erakogu

des ootas kõiki pidulisi laud suupistete ja juubelitordiga.

Alustati noortekeskuses

Uskumatu, et juba 10 aastat on

möödunud päevast, millal avastasin linna kuulutustahvlil teate kunstiringi avamise kohta Tõrva Noortekeskuses. Seda lugedes, teadsin kohe, et see on minu

jaoks just õige huviring. Esimesel aastal oli meie kasutuses tuba noortekeskuse juures, kus saime teha siidimaali õpetaja Gerta käe all, proovida erinevaid käsitöövõtteid Carmen õpetuste saatel, julgemad said maaliõpetust Margi Vähi käest. Esimese aasta lõpus oli kunstiringil, nagu me seda toona kutsusime, suvelaager, mis osutus väga edukaks ja mille lõppedes sai Tõrvas näha ka esimest näitust laagris valminud töödest. Peale seda on stuudio traditsioonilised suvelaagrid igal aastal ja näitusi on tehtud nii Tõrvas kui ka väljaspool kodulinna. Teisel aastal koliti oma tegevustega Tõrva Kultuurimaja kolmandale korrusele, kus kunstistuudio tegutseb tänase päevani. Tänu stuudio tegutsemisele olen mina ja ma usun, et ka teised liikmed saanud proovida kätt erinevate kunsti- ja käsitöö valdkondades. Kuigi kõik proovitu pole alati õnnestunud, on olnud võimalus leida endale südamelähedane tegevus. Minu kindlateks lemmikuteks on kujunenud keraamika ja

mosaiik. Stuudio tegemistest olen osa võtnud erinevatel aastatel erineva aktiivsusega, kuid tühimust pole tundnud.

Soov midagi ise teha

Olen kuulnud arvamust, et kunstistuudios on ainult rikkad ja ilusad või siis äärmisel juhul üliandekad inimesed. Erinevalt kuuldusest arvan, et kunstistuudio püsima jäämise ja populaarsuse põhjuseks on just see, et siin käivad väga erinevate elualade esindajad, kelle vanusevahe võib olla üle poole sajandi. Enamus stuudioliikmeid on naissoost, kuid ka tugevama soopole esindajad pole mingi haruldus. Kõiki kooskäljaid aga ühendab siiski miski - see on soov midagi ise oma kätega valmis teha, sest enda tehtud asjal on elu sees ja oma lugu jutustada.

Täna kõiki Tõrva Kunstistuudio liikmeid ja juhendajaid, kellega kõik need aastad on olnud võimalus koos toimetada. Kunstistuudio pole vaid ajaveetmise koht, see on rikastanud sealsete liikmete nii käelisi oskusi kui ka vaimu.

Tõrva Muusikakool rõõmustab uute õppevahendite üle

Thea Leitmaa
Tõrva muusikakooli direktor

Tõrva muusikakool on saanud 2016. aastal kahe edukalt rahastatud projektiga toetust uute õppevahendite soetamiseks. Eesti Noorsootöökeskus eraldas Tõrva muusikakoolile projektikonkursi „Varaait“ raames 1300 eurot helitehnika ostuks.

Ajakohane helivõimendus on eriti vajalik tulevaste lauljate koolitamisel ja võimaldab õppetundides mikrofoniga kasutamist õppida. Mikrofoniga laulmise võimalus tõstab muusikakoolist saadava hariduse kvaliteeti, lisab noorte laulutundidesse kõvasti põnevust ja eeldatavasti suurendab ka lauluõpilaste osakaalu.

Tuntud ja hinnatud lauluõpetajate Novella Hansoni ja Maie Kala õpilased on edukalt osalenud mit-

metel üle-eestilistel ja maakondlikel konkursidel. Ka sel õppeaastal osalevad noored lauljad konkursifestivalil „Võluhäääl“ ja Eesti noorte lauljate konkursil „Solistica“. Lauluklassis õpib hetkel 22 erinevas vanuses õpilast.

Tõrva muusikakoolis õpivad õpilased nii Tõrva linnast kui ka ümberkaudsetest omavalitsustest. Kooli õpilaste arv on aasta-aastalt pisut suurenenud, ulatudes sel õppeaastal ligi 100ni.

Projekti „Igal lapsel oma pill“ näol on tegemist ühiskingitusega Eesti Vabariigi 100. sünnipäevaks, mille eesmärk on koostöös riigi, erasektori ja muusikasõpradega uuendada laste ja noortele muusikaõpet pakkuvate koolide ja asutuste pilliparke. Projekti raames toetatakse ostu EV 100 eelarvest.

Pillide Ühiskingituse eestvedajad on Eesti Muusikakoolide Liit, Eesti Puhkpillimuusika Ühing, Eesti Pärimusmuusika Keskus, Eesti Rütmmuusika Hariduse Liit, Eesti Sümfooniaorkestrite Liit ja „Eesti Vabariik 100“ korraldustoimikond.

Projekti „Igal lapsel oma pill“ vahenditest eraldati Tõrva muusikakoolile 2520 eurot kontrabassi, kitarri ja klarneti ostuks.

Muusikakooli pillipark on saanud taas olulist täiendust. Uued pillid innustavad noori usinamalt pilli harjutama. Projektirahade eest soetatud kontrabass ja klarnet on juba kasutusel Liivimaa Noorteorkestri koosseisus.

Mõlemaid projekte aitasid kaasa finantseeringuga rahastada Tõrva linnavalitsus, Helme ja Põdrala vald.

Raili Pöder,
Valga ringkonna aseesinaine

Väike, aga tegus Tõrva naiskodukaitse jaoskond

Naiskodukaitse Valga ringkonna Tõrva jaoskonnal täitus 15. tegutsemisaasta. Aastapäeva tähistati 22. oktoobril Tõrva lähistel Linna külas. Önnitlema tulid Helme vallavanem Tarmo Tamm, Tõrva linnaape ja Mulgimaa vanem Maido Ruusmann, Helme üksikkompanii pealik Riho Karu, Valga ringkonna esindus ning Valga, Tõlliste ja Otepää jaoskonnad.

Tõrva jaoskond on suutnud lähiümbrusest üles leida mitmeid tegusaid naisi, kes tegutsevad naiskodukaitstes, abistavad Kaitseliitu või tegelevad noorkotkaste ja kodutütardega.

Ühte jalga korraga

Tõrva jaoskonna esinaine Eha Older pidas kohalolijatele väikese avakõne, millele järgnes isetegevuskava. Naised esitasid tantsu vana hea animasarja muusika „Must ja valge koer“ saatel, olles riietatud mustvalgetesse pluusidesse ja sukkpükstesse. Nad tulid lavale üksteise kõrval üsna kummalise sammuga, hiljem märkasid, et nad olid ühendatud omavahel sukkpükstega. See pani mõtlema, naised jaoskonnas ongi ju

Naiskodukaitsjad tähistasid sünnipäeva koos Tõrva linnaape Maido Ruusmanniga.
Foto: Naiskodukaitse Valga ringkonna Tõrva jaoskond

omamoodi seotud, tuleb üksteisega arvestada ja käia ühte jalga korraga, et toimiks meeskonnatöö. Üllatusena selgus, et tantsurivis olid ka Ukrainast ja Saksamaalt pärit naised, kes on tulnud Eestisse vabatahtlikeks, olles abilisteks hoolekande-

keskuses Tõrva Kodu.

Teiseks oli Oskar Lutsu „Kevade“ ainetel koostatud omaloominguline etteaste. See oli küll üsna koomilises ja tänapäevases võtmes esitatud. Enamus näitlejatest olid noorkotkad ja kodutütred. Peamiseks mureks oli

Tootsil Facebooki konto loomine Kiirele. Lible oli kirikukella löömise asemel oma bemmile uued rehvid ostnud. Köstrit kehastas väike ülikonnas noormees, kes tekitas kohalolijate südamesse eriti sooja tunde oma olemise ja ütlemistega. Kaas-

aegse „Kevade“ seltskond pani mõtlema, kui palju on aeg edasi liikunud. Ei olnud ju 2000. aastal kellelgi sellist „näoraamatut“ helendaval ekraanil võtta. Info liikus enamasti suust suhu või suheldi telefonitsi, sellest hoolimata ei jäänud kuhugi minemata või midagi tegemata.

Meeleolukas sünnipäev

Vahepeal mängiti mälumängu, kus osalised said teada, kui head teadmised on neil Tõrva linna kohta. Kõige paremad teadmised olid muidugi Tõrva linnaape ja Helme vallavanema ühisvõistkonnal.

Viimaseks tantsukavaks oli esinajatel valitud Village People Y.M.C.A. laul, kus erinevate elualade esindajad olid sammud seadnud loo järgi ühtseks. Põnev oli ka jälgida, kuidas lavastuses „Reporter maal“ asjad kulgesid. Ei osanud need eakamad maanimised päris hästi võõrkeelt ega saanud aru suurlinna reporterist, kes oli ainult omakasu peal väljas suure loo saamisel.

Peale vahvate eeskavade lõppemist said külalised Tõrva jaoskonnale oma õnnitlused edastada ja mõnustasi kohvitassi kõrval juttu vesta.

Edu ja jaksu Tõrva jaoskonnale. Hoidke kokku ja olge tegusad!

Mulgi Mälumäng avas viienda hooaja

Olav Renno

Tõeliselt traditsiooniliseks saanud Mulgimaa kihelkondade tarkpeade-kilvarite viies tarkusemõõtmise hooaeg sai avalöögi 19. oktoobril Riidajas Põdrala valla keskus. Kultuurimaja saali tuli seekordsele kilvamängule 15 viieliikmelist võistkonda. Tosinale „põlisele“ viisikule oli lisandunud kolm uut, külalisesindajaina oldi saabunud kogemusi

saama Olustverest. Kahjuks ei olnud näha poolt tosinat mullu osalenud võistkonda, sealhulgas ka Hummuli Mesilast, Tõrvat ja Illikseid. Nagu tavaks saanud, tutvustati kokkutulnuile kohalikku elu-olu ja loodust: senini omadega toime tulnud väikseima Mulgimaa valla (127 km² ja 725 elanikku) kohta oli videofilmiloonud Andres Taul.

Žürii oli jälle välja nuputatud 24 küsimust. Esimese viie järel rühkisid

rinnu edasi neli võistkonda, siis jäid ette vaid Abia ja Halliste, aga kaheksandast küsimusest peale ei andnud abjakad enam juhtkohta käest. Favoriitideks peetud Karksi Mulgid jagasid poolaja järel koos Hallistega teist kohta, ent kolmas veerand läks neil „aia taha“ ja teist kohta tõusid jagama Karksi-Nuia Tuuletallajad. Enne viimast, nutiküsimust oli teoreetiline esikohale tuleku võimalus neljal võistkonnal – kui Abia oleks

põrunud ja järgmised kolm saanuks 4 preemiapunkti. Seda siiski ei juhtunud, keegi neist riskima ei hakanud ja enamuse võistkondi tundis kruvikeeraja kui lahenduse ära teise vihje peale, nii et kohtade järjestus ei muutunud. Näib küll, et lõpu eel viiendal kohal olnud võõrustajate komando (Põdrala) püüdis viimast küsimusest maksimumi pigistada, aga „pani puusse“ ja platseerus hoopis kuuenda koha jagamisele.

Niisiis võitis Abia (nende kodumõisa nimi Saksa moodi) viisik (Marju Kaaremaa, Raivo Kutser, Rein Mägi, Eve Raska ja Lauri Sepp) 42 punktiga. Teiseks platseerunud Halliste kaotas neile 3 punktiga. 38 punktiga kolmandat kohta jaganud Tuuletallajad ja Võrtsu Veerest pidid vastama lisaküsimusele, et otsustada pronksmedali saaja – see läks tarvastlastele. Helme hõivas üheksanda koha.

Aus ülestunnistus

Valev Elerand

Sõnades väljendatud ajalugu ei oma tundeid.

Helme koduloomuuseum kaotas ühe oma lüli Heino Rossi näol, kes muuseumi asutajaliikmena oli ja on edasi n-õ meie muuseumi sõber.

Sõbra nime kasutatakse harva, sest see eeldab teatud tingimusi.

Heino Ross oli pühendunud

oma kodukoha ajaloole mitte kelleltki nõu või abi palumata. Ta toimetas üksinda. Ta oli püsikunde mitmetes arhiivides. Ta liikus ringi Euroopas, omamata tagatasku vaba raha. Muuhulgas tegi väärtusliku annetuse Tõrva Gümnaasiumi raamatukogule.

Ta avaldas mitmeid raamatuid, mis toetusid ainult faktidele, mitte kellelgi mälestustele.

Vaatamata oma eakusele, oli tema mälu erakordne ja austustäratav. Jalutuskäigul kirikuparki astus ta sageli läbi ka muuseumist. Tema vestlus sisaldas pidevalt midagi uut. Vanematel inimestel on kombeks ennast korrata, Heino oli alati mõttevärske.

Ja nüüd ülestunnistus. Tegime koolipoistega kiriku varemete ümber tööd, raiusime maha võsa.

Esimese poole tunni jooksul olid meil kirved nürid ja istusime maha, et läbi mõelda, kuidas toimetada edasi. Justnagu eikuskilt ilmus välja alati väikest kepi moodi asja kaasas kandev Heino Ross ja hakkas rääkima ehk loengut pidama Helme koduloomuuseumi ajaloost.

Siit sai algus minu pühendumus Helme koduloomuuseumi ja kirikupargi heaks.

Ave Visor

Imeline Vanaema 2016

Ühel kaunil septembrikuu hommikul heliseb telefon. Helistajaks on Helme valla haridus- ja kultuurikomisjoni esinaine Liivi Arro. Liivi ütleb, et otsitakse Valgamaalt Imelist Vanaema või Vanaisa. Küsib minult, kas oleks keegi, kes mulle kohe meenuks ja uskuge või mitte- minu esimene mõte oli Leili. Mõeldud ja kohe tehtud. Esitatud Leili Elbrecht Imelise Vanaema kandidaadiks. Minu suureks üllatuseks ja rõõmuks selgus 03. novembril, et Leili on leidnud ära märkimist ka Tallinnas. Tore oli näha Leilit naerata TV 3 saates. Kes on meie Leili?

Leili Elbrechti kohta sobib luulesalm Juhan Liivi sulest:

„Sa tulid tuppa ja valgust ja selgust sai tuba täis. Su üle oli kui päike, kui päike kiiresid täis.

Sa tulid tuppa ja valgust ja selgust sai tuba täis. Su üle heljus kui muusik, su komme- valgust täis!

Nii tulid tuppa ja valgust ja selgust sai tuba täis. Su naeratus oli kui päike: Kõik ilm sai päikest täis!“

Imeline vanaema Leili. Foto: Neil Viskov

Leili on äärmiselt soe ja hea inimene. Ta mõtleb alati eelkõige teistele. Tema tööks ja toimekus teevad silmad ette noortele. Leili kodu asub

maalilise, kauni küla külje all. Oma kodu rajas Leili koos oma abikaasa Eediga, kes kahjuks haiguse tõttu juba päris vara Leili juurest lahkus

ja Leilist lese tegi. Kuid valust ja kurvastusest hoolimata pidi Leili eluga edasi minema ja olema toeks oma tublidele tütardele ja oma lapselastele. Leili tütrekeste lapsed on väga tublid noored inimesed. Hoolimata elu keerdkäikudest on Leili olnud kõik see aeg nii oma tütarde kui ka lastelaste kõrval toeks. Ta on olnud sealjuures uskumatu. Ta on püüdnud lootusetus olukorras leida ikka alati paremat ning olnud super- Imeline Vanaema.

Elu on olnud täis tööd ja tegevusi. Kodune majapidamine on Leili väikestel õlgadel, kuid ta tuleb sellega hästi toime. Kodu on kaunis, hooldatud.

Samas on Leili andnud terve oma elu jooksul panuse meie valla ellu. Ta on alati olnud abiks nii ürituste korraldamisel või ka puhkuste andmisel nt Ala kaupluses. Ta on täiesti asendamatu inimene Ala Päevakeskuse juhatajana. Ta on nagu käepikendus Helme valla sotsiaaltöötajatele. Kui vaja, peseb pesu, ja seda tööd on omajagu, paneb pesu kuivama ja hiljem ka kokku. Tihti viib inimesele pesu ise ka koju kätte. (See ei ole tegelikult tema kohustus, kuid ta ütleb, et kuidas see vanainimene ikka täna juba teist korda oma kodust nii kaugele tuleb). Sisenedes Päevakeskusesse, vaatab külastajale

vastu tore väikest kasvu naeratav Leili, kes pakub lahkelt teed või kohvi. Ta on inimene, kellega käivad rääkimas inimesed, kes on jäänud üksi ning vajavad vaikset tuge ja toetust. Leili ei arvusta, ei kritiseeri, ei räägi külajutte. Ta on inimeste jaoks olemas, teda austatakse ning usaldatakse.

Ta on asendamatu ka raamatukogu juhatajale, kes saab temalt abi ja tuge, kui peab ise mingil põhjusel raamatukogust ära olema. Leili võtab vastu raamatud ning aitab asendada uutega.

Leili on mingil moel Imeline Vanaema ka meie Ala Põhikooli õpilaskodu lastele, kes peale tunde tormavad kohe tema juurde, et koos midagi vahvat teha, kas joonistada, nikerdada või lugeda. Nad ausavad ja armastavad teda. Vahel ka panevad proovile, kuid Leili leiab alati tekkinud olukorras lahenduse. Ta ei pahanda, ta ei karju. Tema meetod on rahu, vaikus ja armastus. Ta teeb oma tööd hingega.

Samas ei kohku Leili tagasi mitte ühegi töö eest. Kui ta näeb viga, siis ta ei laida seda, vaid võtab ja parandab ise ära. Leili on vahva ja aktiivne ka pensionäride organisatsioonis kaasalööjana. Ta tantsib ja teeb kaunist käsitööd. Leili on inimene, kes väärib tunnustust ja märkamist.

Kohtumine suurmeistriga

Heino Laiapea

9. novembril toimus Riidaja kultuurimajas malekohtumine rahvusvahelise suurmeistri Kaido Külaotsa ja tema isa, Paikuse põhikooli direktori Aarega, kujunes osalejatele haaravaks.

Riidaja põhikooli õpilased ja õpetajad tulid kohtumisele peale viiendat koolitundi ning suurmeister pidas neile loengu malemängust ega põlanud ära ka nendega malelaua taga kohtuda.

Kaido Külaotsale pole Riidaja

võõras kant, siin elas ja töötas tema vanaema Helmi. „Mind õpetas maletama isa, kui olin kuueaastane,“ rääkis Kaido kuulajatele. Küsimusele, kes on koolilastest malet mänginud, tõstis käe vaid kolm noort. Kui mänguks läks, kogunesid nii õpilased kui õpetajad tihedalt malelaudade ümber. Pooletunnise mängu kestel jagas Kaido selgitusi malendite ja käikude kohta. III klassi õpilased Kalev Hiiop ja Marta Purga ning Kristen Eero Variksoo VII klassist mängisid suurmeistri vastu viigi. Juhtmängija Marta surus suur-

meistri kätt ja oli õnnelik. Riidajas oli juba Marta vanaisa tuntud maletaja ning kodus mängib Marta malet isaga. Aeg näitab, kas Riidaja koolis nüüd ka maleõpe alguse saab.

Täiskasvanute simultaanil oli kaheksakordsel Eesti meistril Kaidol neli vastast. Kõige kauem kestis mäng Lalev Kriisaga Tõrvast, mängisid veel Ants Taul, Mihkel Pavelson ja Heino Laiapea.

Malekohtumine oli üks osa Paul Kerese 100. sünniaastapäeva tähistamisest ning täienduseks algatusele „Maleta naabriga“.

KULTUURISÜNDMUSED

- 27. november kell 17.00 I advent – Tõrva keskvaljakul. Tulede süütamine linna jõulupuul
- 11. detsember kell 17.00 III advent – Tõrva kirik-kambersaalis segarahvatantsurühma „Pigilind“ 5. juubelikontsert
- 18. detsembril kell 13.00 Helme valla eakate jõulupidu – Ala rahvamaja. Esinevad Reet Linna ja Are Jaama
- 21. detsember kell 12.20 Tõrva keskvaljakul jõulukuuse juures talve alguse pidu “Tantsuga talve.” Kohal jõuluvana!
- 30. detsembril kell 20.00 Ala rahvamaja. Aastalõupidu ansambliga- Hellad Velled

NÄGEMISKONTROLL ja PRILLIMÜÜK TÕRVA LINNAS!

Kutsume Valgamaa elanikke oma silmi kontrollima ja prille ostma!

Ootame Teid

15.12.2016 alates kella 10.00

Tõrva Kultuurimajas aadressil Männiku 5, Tõrva Nägemiskontrolliks tuleks eelnevalt registreerida telefonil 38 52 603 või 56 98 1972

Silmakontroll maksab

10 eurot ja prillitellijale tasuta!

Arvo Lasting,
EELK Helme Maarja koguduse õpetaja

Kirikuaasta vahetub kontserdiga

Tänavu sai suvest silmapilkselt talv. Välisest aktiivsusest suunati meid tubasemale tegevusele. Hämar ja jahe aastaag kutsus meid ka kohaseid kultuurielamusi nautima.

Sel aastal toimub kirikuaasta vahetus Helme kirikus kauni kontserdi saatel. Kirikuaasta lõpeb adventiaja alguse eelõhtul ning uus kirikuaasta algab siis adventiaja esimese pühapäevaga. Meie ootame kollektiivi meile esinema juba kirikuaasta viimase päeva hommikupoolikul.

Tartus on moodustunud ansambel nimega Servimus Dominum, mis tähendab „Teenime Issandat“.

Teenitakse Issandat muusikas. Tuuakse Issanda ette meie kiitused, tänud ja ülistused ning meie palved ja anumised muusikas. Kosutatakse meie hinge ja õnnistatakse meie elu Issanda väega muusikas.

Ansambli koosseisu kuuluvad Helika Gustavson-Rätsep (sopran), Kalle Loona (viilul) ja Anneli Klaus (orel). Helika Gustavson-Rätsep on muuhulgas juhtinud muusikatööd Karksi ja Tartu Maarja kogudustes. Anneli Klaus mängib orelit Tartu Peetri kirikus ja tegutseb Vanemuise Seltsis. Kalle Loona on õpetanud viiulit Tartu Õpetajate Seminaris ja paljudes teistes koolides ning teinud kaastööd Klassikaraadiotele, Raadio-2-le ja ETV Tartu stuudiale.

Ansambel on kogunud repertuaari mitmesugust klassikalist muusikat läbi sajandite, aga ennekõike vaimulikke muusikat, teenimaks otseselt Issandat.

Suvisel külaskäigul Helme kirikusse avastatigi, et meie orel meelitab mängima adventi- ja jõuluaja muusikat. Kavas on nii Eesti tuntud armsaid jõululugusid kui ka rahvusvahelist loomingut. Kontsert kõnetab igas vanuses kuulajaid, sest ansambli liikmed tegelevad oma igapäevases elus ja töös laste, noorte, täiskasvanute, eakatega. Kohapeal on võimalik toetada kontserti vaba annetusega.

TEATED

- L 26. novembril kl 11 – kontsert Helme kirikus, ans Servimus Dominum.
- 27. novembril kl 11- adventiaja esimese pühapäeva jumalateenistus armulauaga Helme kirikus.
- 27. novembril kl 11 – jumalateenistus Tõrva Misjonimajas, õp Valdo Maamägi.
- 4. detsembril kl 11- adventiaja teise pühapäeva jumalateenistus Tõrva kirik-kammersaalis, õp Valdo Maamägi ja Arvo Lasting. Muusika: Kirsika Maamägi.
- 4. detsembril kl.14- adventiaja jumalateenistus Taagepera kirikus.
- 11. detsembril kl 11 - adventiaja kolmanda pühapäeva jumalateenistus Helme kirikus, õp Valdo Maamägi ja Arvo Lasting, Tõrva Muusikakooli õpilased.
- 18. detsembril kl 11 adventiaja neljanda pühapäeva jumalateenistus Tõrva Misjonimajas, õp Valdo Maamägi ja Arvo Lasting.

MULGI TURG
Tõrva, Veski tn 7a Valgamaa

TALVELAOT

10. DETSEMBER kell 9.00 - 14.00

Lisainfo saamiseks helista + 372 5567 5019

MULGI TURG
Tõrva, Veski tn 7a Valgamaa

Lisainfo saamiseks helista + 372 5567 5019

**ADVENDIMÜÜK
TURUHOOVIS**

27. NOVEMBER kell 16.00 - 18.30

Kohal on omatoodangu kauplused, Supelungi kodukohvik

Üritus toimub Tõrva kultuurimaja ja Tõrva Mulgi turu koostöös

Ostame kuusepalki
metsa äärest hinnaga
60-68 EUR/tm.

Lisaks ostame raieõigust,
metsa- ja põllumaad.

info@ostanmetsa.ee
www.ostanmetsa.ee
+372 555 86 086
OstanMetsa OÜ

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis. Tel: 56 111 900

Lõuna-Eesti
ERAMETS

Ostame metsakinnistuid ja raieõigust. Tel 507 2544 info@erametsa.ee www.erametsa.ee

PUURKAEVUMEISTRID

Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsiooniorustike, septikute ja süvaveepumpade paigaldus.

Lisainfo tel 52 69 604
www.puurkaevumeistrid.ee

MUHK INVEST

*Üldehitustööd
*Viilhallide ehitus

Tel: +372 5554 4156
muhkinvest@gmail.com

Kontor: Karksi-Nuia, Pärnu maantee 8, 69103
TEIE SOOVID, MEIE TEOSTUSED!

VESTMAN

METSA- JA PÕLLUMAADE OST JA HALDAMINE

12016

maa@vestman.ee

Ala Põhikool võtab konkursi korras tööle õpilaskodu kasvataja (1,0 ametikohta) alates 01.11.2016.a. Avaldus, CV ja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopiad saata 26.oktoobriks 2016.a. e-aadressil kool@ala.edu.ee või 68507 Taagepera pk., Valga mk, Ala Põhikool. Info tel 5016146.

THKK müüb

Lõhutud lepa ja kase küttepuid, pikkustes 25 kuni 60 cm. Hind 27 kuni 31€.
Kuivi küttepuid, pikkusega 30 ja 50 cm. Hind 36 kuni 40€
Ümarat puitbriketti, kott 25 kg. Hind 4.00€
Tõrva piires transport tasuta. Tel. 56 51820.

Madis Hindre

Reporter

Aktivist, ehk mõni vist lihtsalt jõuabki

Kas teate, kes on aktivistid - need inimesed, kes kuuluvad mitme MTÜ juhatusse, tegelevad korraga rohkemate eri asjadega, kui teised terve aasta jooksul jõuavad, ega näi kunagi väsivat. Margo Metsoja on vist üks nende seast.

Kui ma sulle mõned tunnid tagasi helistasin, olid sa Valgas. Arvestades, kui palju asju sinuga seotud on, tasub küsida, mida sa seal tegid.

Ma töötan Valga kinos projektsionistina. Tellin filme, teen kinokavasid, panen filme käima, reklaamin, sean plakateid üles - põhimõtteliselt teen kõike peale pileтите müümise.

Nüüd tuli juba selline nimekiri, et proovi hästi kiiresti üles lugeda kõik asjad ja tegemised, millega sa seotud oled.

Kõik või? No Valga kino, Tõrva kino, Tõrva discgolfirada, Tõrva raadio, Tõrva Noorteliit, üks noorsootööprojekt Tõrva kandis. Jah, need vist on peamised.

Helme vallavolikogu?

Ahjaa, see ka, ja noorsotsid ja muud asjad.

Aga alustame äkki raadiost. Kui Tõrva Raadio 2014. aastal pihta hakkas, kas te uskusite ka, et see nii populaarseks muutub?

Ei uskunud. Et me selle üldse ära saime teha, oli ka sihuke nibib-nabin. Päev enne panime antenni üles ja sagedusluba taotlesime niimoodi, et nädal-kaks oli aega. Aga tuli välja, et kuus nädalat on tavaline taotlemise aeg. No üllatavalt hästi läks ja sealt see entusiasm on siiaani meil olemas.

Alates läinud jõuludest saab Tõrva Raadiot kuulata kaks korda aastas. Mis siis tänava plaanis?

No ikka selline jõulumeeoluprogramm ja aasta kokkuvõtmine. Jutusaated ja jõulumuusika.

Aga võtame siis ennatlikult aasta kokku. Mis meie kandis olulisemad sündmused olnud on?

Vahest omavalitsuste ühinemine. Aga ka noortemaailmas on areng toimunud. Noored korraldavad ise kontserte, raadiot teevad ja noortevolikogu tegutseb. Ja on ka järelkasvu tulemas.

See on üks huvitav asi. Mina ei mäleta Tõrvas sellist noorte vabatahtlikku aktiivsust nagu täna. Millist või millal see alguse on saanud?

Aastaid tagasi, kui Gerta Vister oli koolis

huvijuht, juba siis tekkisid esimesed aktivistid. Siis oli Sirlu Pippa, Karl Kirt ja Triin Jaansalu. Ja nemad kõik on suutnud enda ümber kasvatada sellise seltskonna, kellega on asju tegema hakatud. Ega ma ise liitusin sellise aktiivgrupiga päris hiljuti. Teised olid juba koolis aktivistid, minul tuli see pärast gümnaasiumi ja kaitseväge.

Selleks et raadiot teha, kirjutasid sina projekti, millega saite kümme tuhat eurot. Oled sa kokku ka lugenud, kui palju raha eest sa erinevaid projekte oled kirjutanud?

Raadio jaoks kogumaht on olnud kaks-kümmend tuhat. Siis ÖöLANi olen teinud, kinoprojekti olen teinud, noorteportaali Tankla alt olen kirjutanud, ma usun, et kokku tuleb vast kolmkümmend viis tuhat.

On see tõsi, et projekti kirjutades, tuleb sisse torgata mingid märksõnad, võib-olla "kaasamine", "löimimine", "sotsiaalne sidusus"?

Kuna ma kirjutan noorte valdkonda, siis peamine on "noorte omaalgatus" ja "kogukonnatunde tekitamine". Aga üks tuleb lugeda projektivooru eesmärki ja selle nurga alt kirjutada. Näiteks, kui nad tahavad töökohti luua, siis kirjutad ka projekti, et lood töökoha.

Muuhulgas, nagu ma aru saan, on sinu teene ka see, et Tõrva Gümnaasiumi pargis saab discgolfi mängida.

Alguses olid noortekeskuse juures korvid olemas. Siis sai kohalike mängijatega suheldud ja otsitud uut kohta. Mõtlesime ka Helme lossivaremetele, aga kooli park jäi peale. Ivar Hanvere oli ka nõus plaaniga ja siis viisime korvid sinna. Hiljem sai veel viskealad ja kaardi teha.

Teisalt tuleb mainida, et on olnud ka kriitikanooli. Nimelt tervisesportlased ei saa rahulikult kepikõndi teha, sest noored lennutavad pargis mingeid taldrikuid. Oled sa kuulnud seda?

Tegelikult me alguses juba vaatasime seda, et viskajal oleks vaateväli olemas. Et ükski tervisesportlane kuskilt nurga tagant ette ei tuleks.

Aga on keegi vastu pead ka saanud taldrikuga?

Margo tegemised on seinast sein ja tuleb ette ka olukordi, kus noored jahuga loobivad. Väljavõte Tõrva Raadio meeskonna pildistamisest. Foto: Raahel Tõnisson.

Ei ole minu teada. Meil tulevad ka hoiatussildid, et oleks võimalikult ohutu. Aga ega see sõltub mängijatest kah. Et kui mängija ei hooli, polegi midagi teha. Mõte on ikka selline, et tervisesportlastel on eesõigus.

Aga räägime nüüd poliitikast. Kui sa Helme vallavolikogusse kandideerisid, kas sa teadsid, mis sind seal ees ootab?

Tegelikult, eks mul olid natuke teised eeldused. Volikogu on pigem selline kohalik seadusandja. Aga inimesed ootavad midagi rohkemat. Et kui külael ei edene, siis on volikogu süüdi, et seal küla asju ei arendata. Inimesed ei saa aru, et külael arendamine algab ikkagi külast. Kui nad ise ei kirjuta projekte ega arenda, kui nad ei käi küla jõulupidudel, siis see külael ei arenegi. Kindlasti saab volikogu eelarvega kaasa aidata.

Sa oled öelnud ka seda, et soovid ühel päeval riigikogusse kandideerida. Miks sa seda tahad teha?

No poliitika pole omaette eesmärk, ei volikogus ega riigikogus. See on vahend. Mul on eesmärk, et kodukandis ja Eestis oleks hea elada. See on muidugi selline Miss Universumi lause. Aga tahaks, et kui inimene soovib elada Lõuna-Eesti metsade vahel, siis saaks seda ka teha.

Aga miks öeldakse, et poliitika on räpane?

Ta on vahepeal. Inimesed kuidagi kandideerides lähevad teise asendisse. Ka siin kohalikus elus, et kui pärast valimisi kaks aastat oli natukene rahulik, siis nüüd juba on näha, et tulevad mingisugused tülid ja vaikselt tehakse eeltööd. Kui järgmised valimised läbi, siis on kõik jälle sõbrad.

Aga sina arvad, et saaksid kuidagi teisiti?

Ma olen mõelnud, et tahaks olla kuidagi puhtam. Aga ma olen ka selline idealist. Eks selles halva kuvandi loomises on ka meedia oma roll. Poliitikust, kes on midagi halvasti teinud, räägitakse ju palju parema meelega kui sellest, kes midagi hästi teeb.

Tead, mul saab leht kohe täis ja hobidest pole me veel jõudnud rääkida. Mis su meelistegevused on, kui sa parasjagu aktivist pole?

Kitarri mängin, viimastel nädalatel olen natuke rohkem harjutanud. Orienteerimisega tegelemine. Ja üks see raadio on ka veidike hobi. Vahepeal oligi nii, et kui päevatöö tegin ära, siis õhtul läksin köpitesin raadiostuudiot. Praegu on töövaheline aeg päris vaba. Süüa meeldib mulle teha, niisiis vahepeal vabad õhtud veedangi kokates.

Aga kas vahepeal sein on ees, et kohe üldse midagi teha ei taha?

Täna hommikul oli. Vahepeal ikka väsimus tuleb peale. Viimasel ajal on pigem selline ambitsioonitus olnud. Et kui paar aastat tagasi oli selline tunne, et tahaks sinna ja tänna jõuda, siis viimasel ajal on kulgemise tunne pigem ja suuri unistusi väga pole.

Mis sa arvad, kuidas sellest üle saab?

Võib-olla tuleb vahepeal lihtsalt natukene puhata. Aga ambitsioonide saamiseks... ma arvan, et aeg on ka see, mis aitab. Vahepeal mõnele asjale mõtled rohkem, mõnele vähem. Siis tulevad mingid asjad jälle meelde, mida teha tahtsid. Nüüd on näiteks Tõrva kino jälle rohkem päevakorda tulnud. Tahame selle järgmise aasta sügiseks ära digitaliseerida, see on üks ammune unistus.